

Latvija Universitāte
Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāte

METODISKIE NORĀDĪJUMI
kursa darba izstrādāšanai un aizstāvēšanai
bakalaura studiju programmas
Vadības zinības
apakšprogrammā *Starptautiskais bizness*

1. VISPĀRĒJIE NORĀDĪJUMI

1.1. Kursa darbs ir rakstveidā noformēts patstāvīgs pētījums. Tā izstrādāšanas *mērķis* ir iegūt praktiskas iemaņas zinātniskā darba izstrādāšanā, pamatojoties uz teorētisko zināšanu sistematizāciju. Kursa darba izstrādāšanai jāpalīdz sagatavot studentu par kvalificētu speciālistu, kas spēj radoši apgūt daudzveidīgo praktisko materiālu, prasmīgi analizējot to, izdarīt teorētiskus vispārinājumus, pamatot savus secinājumus un priekšlikumus. Šiem darbiem arī jāveicina pētījumu rakstveida literārās, tehniskās un bibliogrāfiskās noformēšanas apgūšana.

1.2. Studentam patstāvīgi jāizklāsta zināšanas, kas iegūtas, studējot valdības oficiālos dokumentus, mācību grāmatas, speciālo literatūru, zinātniskos rakstus, statistikas datus un tml. Darbā jāizmanto mūsdienu pētīšanas metodes un līdzekļi. Kursa darbam jāsaturs pētījuma gaitas un rezultātu precīzs un loģisks izklāsts un no tiem izrietošie secinājumi un priekšlikumi. Darbā nav pieļaujama teksta formāla norakstīšana no izmantotās literatūras. Darbos ietvertās atziņas studentam jāizklāsta izvēlētajā secībā un interpretācijā. Visā darbā jālieto vienota terminoloģija. Domai jābūt loģiskai un pabeigtai. Pārejai no viena jautājuma uz otru jābūt savstarpējā saistībā.

1.3. Kursa darbu var izstrādāt viens students vai studentu grupa (2 - 3 cilvēki). Pētnieku grupu ieteicams veidot tajos gadījumos, ja temats ir ļoti sarežģīts un darba apjoms tik liels, ka kvalitatīvi to nevar veikt viena persona.

2. KURSA DARBA IZSTRĀDĀŠANAS GALVENIE POSMI

2.1. Kursa darba izstrādāšanā ir vairāki posmi: temata izvēle un apstiprināšana, literatūras apgūšana un nepieciešamās informācijas vākšana, darba plāna sastādīšana, iegūtās informācijas un materiālu apstrāde – pētīšana, sistematizācija, darba uzrakstīšana un noformēšana.

Students var izvēlēties savam kursa darbam kādu no ieteiktiem tematiem, kā arī viņš var patstāvīgi izvēlēties sev tematu. Darba tematam jābūt aktuālam, saistītam ar starptautiskās ekonomikas vai starptautiskā biznesa problemātiku, un atbilstošam studenta spējām un interesēm.

2.2. Kursa darba plāna sastādīšanas gaitā ir nepieciešams apzināt svarīgāko literatūru izvēlētajā temata ietvaros mācību grāmatās, zinātniskajos rakstos, attiecīgos valdības lēmumos, statistikas krājumos un periodikā.

2.3. Kursa darba izstrādāšanā svarīgs posms ir izvēlētajā literatūras un informācijas studijas. Studenta uzdevums ir vispusīgi un kritiski iepazīt viņa rīcībā esošo literatūru un skaitlisko materiālu. Gadījumā ja kursa darba autora domas būtiski atšķiras no mācību grāmatās un speciālajā literatūrā atrodamiem atzinumiem, savā darbā jāmin arī pēdējās, kā arī jādod pārliecinošs sava viedokļa pamatojums. Tas ir nepieciešams arī tajos gadījumos, kad darbā tiek izteiktas kritiskas piezīmes. Izmantojot statistiskajās publikācijās ietvertos vai paša autora

savāktos datus, sevišķa uzmanība jāpievērš datu salīdzināmībai, analizējot objektu, procesu norises laiku, teritorijas, datu struktūras un tml. ziņā.

2.4. Kursa darba izstrādāšanā pats svarīgākais ir apgūtā materiāla sistematizācija, datu analīzes rezultātu atspoguļošana, galveno secinājumu un priekšlikumu izstrādāšana.

3. KURSA DARBA STRUKTŪRA UN SATURS

3.1. Kursa darbs sastāv no titullapas satura rādītāja, ievada, darba pamatdaļas sadalījumā pa nodaļām un apakšnodaļām, secinājumu un nosacīto apzīmējumu saraksta (ja tas nepieciešams), izmantotās literatūras un avotu saraksta, pielikumiem (ja tie nepieciešami).

Skatīt titullapas paraugu 1. pielikumā.

Skatīt satura rādītāja paraugu 2. pielikumā.

3.2. Rekomendējamā kursa darba struktūra (procentos no kopējā darba apjoma) varētu būt šāda:

- ievads 5 - 7%
- darba nodaļas, apakšnodaļas 80 - 85%
- secinājumi un priekšlikumi 5 - 8%

Ievadā

Īsi, konkrēti un precīzi jāformulē darba mērķis, svarīgākā izmantotā literatūra un avoti, pētīšanas metodes, pētījuma periods un temata norobežojums un aktualitāte.

Kursa darba pamatdaļa

Jāsadala 3 nodaļās, kurās jābūt apakšnodaļām. Pirmā nodaļa var būt vairāk teorētiska. Nodaļu un apakšnodaļu nosaukumiem precīzi jāatspoguļo darba temats. Materiāla iztīrīšana, datu analīze jāveic pareizā secībā, loģiski pārejot no viena jautājuma uz otru.

Kursa darba *nobeigumā* jānodod *secinājumi* par pētījumu visās nodaļās – teorētiski vispārinājumi, analizētā procesa vērtējums, kā arī savi *priekšlikumi*. Pēdējie it īpaši ir nepieciešami, ja autoram ir jāparāda kādas problēmas risināšanas ceļi.

4. KURSA DARBA NOFORMĒŠANA

4.1. Kursa darbā izmantotā materiāla izklāstam jābūt skaidram, loģiskam, pamatotam, precīzam un koncentrētam. Darbā nav vēlama vietniekvārdu un darbības vārdu lietošana pirmajā personā. Tā piemēram, izteiksmes “es uzskatu”, “pēc manām domām” un tml. vietā ieteicams lietot “autors uzskata”, “pēc autora domām”, “jūsuprāt”.

Kursa darbs jāraksta uz standarta izmēra lapām vienā pusē datorsalikumā (starp teksta rindām jābūt **pusotru rindstarpu intervālam**, burtu izmērs – **12**, TimesNewRoman). Virsrakstos simbolu lielums - **14**. Lappusēm jāatstāj brīvas malas: kreisajā malā 35 mm, bet labajā - 20 mm, augšējā - 30 mm, apakšējā - 20 mm. **Kursa darbs ieteicamais apjoms ir 20 – 25 lpp.** Lappuses jānumurē ar arābu cipariem; tie jāraksta lappuses augšējā labajā stūrī bez jebkādam papildu zīmēm. Pirmā lappuse ir titullapa, to nenumurē, bet ieskaita kopējā lappušu skaitā. Otrā lappuse ir satura rādītājs. Tālāk seko darba nodaļas atbilstoši satura rādītājam. Pielikuma pēdējā lapa ir pēdējā numurētā darba lapa.

Kursa darba nodaļas jānumurē ar arābu cipariem. Apakšnodaļas numurs sastāv no nodaļas numura un apakšnodaļas kārtas numura, kas atdalīti ar punktu, piemēram: 2.1. (otrās nodaļas pirmā apakšnodaļa). Nodaļu un apakšnodaļu numerācijai un to nosaukumiem jābūt kā satura rādītājā, tā arī tekstā. Jauna nodaļa jāsadala jāsāk rakstīt jaunā lapas pusē, bet apakšnodaļas – tajā pašā lapas pusē.

4.2. Kurša darbā jābūt atsaucēm uz izmantotajiem literatūras avotiem. Atsauces var izdarīt divējādi, bet vienā darbā drīkst lietot tikai vienu atsauces veidu:

a) vienkāršais atsauču veids ir tekstā kvadrātiekvāš divu ar komatu ar atdalītu skaitļu forma [6, 25], kur pirmais skaitlis norāda aizguvuma avota kārtas numuru literatūras un avotu sarakstā, bet otrs – aizguvuma avota lapas pusi. Atsauci var izdarīt arī uz vairākiem avotiem, tad norādes atdala ar semikolu [7, 23, 18, 3];

b) attiecīgās lapas puses beigās zem svītras var norādīt darba autora uzvārdu un iniciāļus, izdošanas vietu, izdevniecību, izdošanas gadu, lapas pusi. Atsauces numurē katrā lapas pusē, sākot ar 1. Ja vienā lapas pusē ir vairākas atsauces uz vienu un to pašu darbu, tad pirmoreiz dod pilnu bibliogrāfisku aprakstu, bet nākamajā atsaucē aprobežojas ar vārdu “turpat”, norādot avota lapas puses numuru.

4.3. Citāti jāraksta pēdiņās. Citu autoru atstāstījums nav jāliek pēdiņās, bet tam jābūt objektīvam, bez kropļojumiem. Burtiska avotu pārrakstīšana bez atsaucēm nav pieļaujama.

4.4. Vienādojums un formulas jāizdala no teksta, rakstot atsevišķā rindā un numurējot ar arābu cipariem daļu ietvaros, piemēram: (2.5). Numuru liek apaļajās iekavās un raksta vienā rindā ar formulu vai vienādojumu lappuses labajā malā. Tekstā, izdarot atsauci uz formulu, tā numurs jāuzrāda iekavās.

4.5. Darba ilustrēšanai tiek izmantotas shēmas, diagrammas, grafiki, kurus visus sauc par attēliem (vai zīmējumiem). Attēlus numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Katram attēlam dod nosaukumu, kuru raksta zem tā vienā rindā ar numuru (piemēram, Att. 1.2. Latvijas IKP strukturālās pārmaiņas). Attēlus jāievieto darbā tūlīt pēc norādes uz tām tekstā. Attēli un tabulas jāizvieto tā, lai tos varētu aplūkot, pagriežot darbu pa 90° pa labi.

4.6. Uzskatāmības labad darbā izmantoto skaitlisko materiālu ieteicams ievietot tabulās. Katrai darbā ievietotai tabulai jābūt numurētai un ar virsrakstu. Virsrakstam jābūt precīzi formulētam. Tas jāraksta virs tabulas labajā pusē. Tabulas jānumurē ar arābu cipariem daļas ietvaros, piemēram: Tab. 2.1. Tekstā atsauces uz tabulu raksta, uzrādot tās numuru un saīsināti vārdu “tabula”, piemēram: tab.2.2. Tabulas saturu sadala attiecīgās ailēs, kurām dod nosaukumu. Tabulas un aiļu nosaukumiem jāatbild uz jautājumiem: kur?, kad?, kādās mērvienībās? Aiļu nosaukumiem jā sākas ar lielo burtu, apakšnosaukumiem – ja tie sastāda vienu teikumu ar ailes nosaukumu – ar mazo burtu; ja tie ir patstāvīgi, apakšnosaukumu sāk ar lielo burtu. Pārnesot tabulu nākamā lappusē, kā arī ērtākai datu analīzei, ailes jānumurē ar cipariem. Tabulas jāizveido darbā tūlīt pēc pirmās norādes tekstā uz tām. Turklāt, jācenšas tās izveidot tā, lai tās būtu labi pārskatāmas un lasāmas teksta lasīšanas virzienā vai arī, pagriežot par 90 pulksteņa rādītāju kustības virzienā. Darbā izmantojamām mērvienībām un to apzīmējumiem jāatbilst standartam. Ja visi tabulas dati izteikti vienā mēra vienībā, tad to var parādīt iekavās zem tabulas virsraksta. Ja, turpretī, tabulas dati tiek izteikti dažādās mērvienībās, tad tās parāda atsevišķā ailē, vai arī pēc aiļu nosaukumiem, atdalot ar komatu.

Tab. 1.4.

Apsekoto mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi un izdevumi
(vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī)

(EUR; faktiskajās cenās)

	Visas mājsaimniecības		Tajā skaitā			
			Pilsētās		laukos	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7

4.7. Lai noformētu izmantotās literatūras un avotu sarakstu, studentam jāzina bibliogrāfiskā apraksta vispārīgie noteikumi ([skat. paraugu 3. pielikumā](#)). Bibliogrāfisko aprakstu sastāda valodā, kurā publicēts aprakstāmais darbs. Viena bibliogrāfiskā apraksta elementa atdalīšanai no otra lieto *nosacītās dalītājzīmes*. Literatūras sarakstā vispirms jānorāda izmantotie LR Saeimas likumi, valdības lēmumi un citi oficiālie dokumenti, statistikas krājumi, pēc tam pārējie darbi alfabēta secībā. Sarakstā ir bibliogrāfiski noformēti dažāda rakstura darbi (arī tulkoti, vairākos sējumos un tml.). Literatūras sarakstā alfabēta secībā vispirms jāuzrāda darbi latviešu valodā, pēc tam angļu, franču, krievu un vācu valodā.

4.8. Sagatavoto kursa darbu iesien vākos un iesniedz zinātniskajam vadītājam.

Paraugs

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
BIZNESA, VADĪBAS UN EKONOMIKAS FAKULTĀTE
GLOBALĀS EKONOMIKAS STARPDISCIPLINĀRO
STUDIJU NODAĻA

KURSA DARBS

.....

.....

(temats)

Autors: **Vadības zinību bakalaura studiju programmas**
apakšprogrammas *Starptautiskais bizness*
3.kursa students(e)
Jānis Bērziņš
JB93010

Darba zinātniskais vadītājs: profesors, Dr.oec. **Kārlis Ozoliņš**

Rīga (gads)

SATURS

Ievads	2
1. Nodaļas nosaukums	4
1.1. Apakšnodaļas nosaukums	4
1.2. Apakšnodaļas nosaukums	7
1.3. Apakšnodaļas nosaukums	10
2. Nodaļas nosaukums	11
2.1. Apakšnodaļas nosaukums	12
2.2. Apakšnodaļas nosaukums	15
3. Nodaļas nosaukums	16
3.1. Apakšnodaļas nosaukums	17
3.2. Apakšnodaļas nosaukums	21
Secinājumi un priekšlikumi.....	24
Saīsinājumi un apzīmējumi	27
Izmantotā literatūra un avoti	30
Pielikumi	
1. pielikums. Nosaukums	
2. pielikums. Nosaukums	

IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI

Likumi un MK noteikumi, statistisko datu avoti

- 1. Izlietotā iepakojuma apsaimniekošana.** *Latvijas Republikas Iepakojuma likums* (tiešsaiste) – (atsauce 10.02.2012.). Pieejams internetā: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=57207>
- 2. Latvijas Republikas Komerclikums** (tiešsaiste) – (atsauce 09.02.2012.). Pieejams internetā: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=5490>
- 3. Bērni Latvijā.** Latvijas republikas Centrālā statistikas pārvalde 2016. *Statistisko datu krājums*. Rīga: LR CSP, 2016. 64 lpp.
- 4. Iedzīvotāju skaits un dabiskās kustības galvenie rādītāji.** *Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapa*. Iedzīvotāji - galvenie rādītāji. (tiešsaiste) – (atsauce 11.02.2016.). Pieejams internetā: <http://www.csb.gov.lv/iedzivotaju-skaits-un-dabiskas-kustibas-galvenie-raditaji>

Grāmatas un raksti zinātniskos izdevumos, raksti periodikā

- 5. Caune J., Dzedons A., Pētersons L.** *Stratēģiskā vadīšana*. R.: Kamene, 2001. 232 lpp.
- 6. Eglītis J.** *Reitingi un indeksi - valsts mārketinga vai attīstības faktors*. Latvijas universitātes Raksti, 743.sēj. Ekonomika. Vadības zinātne. Rīga: LU, 2009, 68.-78. lpp.
- 7. Kotlers F.** *Mārketinga no A līdz Z*. Rīga: Jumava, 2007. 204 lpp.
- 8. Ansoff H.I.** *Corporate Strategy*. London: Penguin Books, 1987. 284 p.
- 9. Kemp S.** *Quality Management Demystified*. Blacklick, OH, USA: McGraw-Hill Professional Publishing, 2005. 383 p.
- 10. Malhotra N. K., Peterson M.** *Basic marketing research: a decision-making approach*. New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2006. 631 p.
- 11. Дыбская В.В., Зайцев Е.И., Сергеев В.И., Стерлигова Ф.Н.** *Логистика. Интеграция и оптимизация логистических бизнес-процессов в цепях поставок*. М.: Эксмо, 2008. 940 с.
- 12. Маркетинг для государственных и общественных организаций /Филип Котлер/. Нэнси Ли; [перевел с английского В. Кузин].** Москва: Питер, 2008, 376 с.

Elektroniskie informācijas avoti

- 13. Informatīvs paziņojums par noslēgto līgumu.** *Iepirkumu uzraudzības birojs*. (tiešsaiste) – (atsauce 09.10.2011) Pieejams: <http://www.iub.gov.lv/pvs/show/175760>
- 14. Krauja I.** Jaunais iepakojumā. *Latvijas Iepakojuma Asociācija*. (tiešsaiste) – (atsauce 07.06.2010.). Pieejams internetā: http://www.packaging.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=443&Itemid=57&lang=lv
- 15. Latvijas Iepakojuma Asociācijas mājas lapa.** (tiešsaiste) – (atsauce 07.06.2010.). Pieejams internetā: http://www.packaging.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=439&Itemid=57&lang=lv
- 16. Uzņēmuma "Gaisma" neregulāra informācija**